



Handläggare: Anneli Rydström  
Telefon: 08-508 22 068

Till  
Hägersten-Liljeholmens  
stadsdelsnämnd 2012-05-24

## **Redovisning av stimulansmedel för insatser inom vård och omsorg om äldre personer 2007-2011**

### **Förvaltningens förslag till beslut**

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av stimulansmedlen.
2. Stadsdelsnämndens protokoll överlämnas till Socialstyrelsen.

Maria Mannerholm  
stadsdelsdirektör

Yvonne Goldberg  
avdelningschef

### **Sammanfattning**

Regeringen har sedan 2007 årligen avsatt medel för att stödja kommuner och landsting i deras arbete med att höja kvaliteten i vården och omsorgen om äldre personer. Bidragen har genom åren minskat och år 2011 var det sista året för ansökan om stimulansmedel till de sex prioriterade områdena rehabilitering, kost och nutrition, demensvård, läkemedelsgenomgångar, det sociala innehållet och förebyggande arbete. Förvaltningens bedömning är att stimulansmedlen bidragit till en kvalitetsutveckling i vården och omsorgen om äldre personer. Personalens kompetens har ökat och samverkan mellan huvudmännen, organisationer och andra aktörer har utvecklats.

Enheten Äldrestöd har drivit och samordnat arbetet som lett till nya verksamheter, t.ex. Seniorhälsan och utveckling av samverkan, arbetssätt och rutiner inom äldreomsorgen. Äldrestöd omstruktureras fr.o.m. maj 2012 och verksamheterna integreras inom andra enheter, där utvecklingsarbetet fortsätter. Ett exempel är demensteam inom hemtjänsten i egen regi.



## Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för personalfrågor och äldreomsorgens utförare. De fackliga organisationerna har informerats på samverkansgrupp den 8 maj 2012 och stadsdelsnämndens pensionärsråd den 22 maj.

## Bakgrund

Regeringen har sedan 2007 årligen avsatt medel för att stödja kommuner och landsting i deras arbete med att höja kvaliteten i vården och omsorgen om äldre personer. Socialstyrelsen har fördelat stimulansmedlen efter ansökan, där 70 procent av medlen gått till kommunerna och 30 procent till landstingen. Sju områden har prioriterats för förbättringsarbete, det är läkartillgång, läkemedelsgenomgångar, demensvård, kost och nutrition, rehabilitering, socialt innehåll och förebyggande arbete.

Åren 2007 och 2008 erhöll Stockholms stad ca 85 mnkr i stimulansbidrag, som fördelades till stadsdelsnämnderna utifrån den generella nyckeln i fördelningssystemet inom äldreomsorgen. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd tilldelades ca 7 mnkr.

År 2009 sänktes stimulansbidragen med 4 procent, då medel omfördelades till insatser för att utveckla anhörigstödet utifrån nya lagkrav på ökat stöd till anhöriga och närstående.

För år 2010 avsattes ca 980 mnkr i stimulansbidrag till kommuner och landsting, varav ca 680 mnkr fördelades till de prioriterade områdena. Stockholms stad erhöll 40 mnkr och Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd tilldelades ca 3,3 mnkr. Ca 271 mnkr reserverades till försöksverksamheter riktade till de mest sjuka äldre, där bl.a. Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd efter ansökan erhållit medel under 3 år till försöksverksamheten Bättre Samverkan - Bättre Liv. 2010 togs området läkartillgång bort. Istället avsattes 15 mnkr till försöksverksamheter med hälsocoacher i några landsting.

År 2011 fanns ca 282 mnkr att fördela till kommunerna och landstingen. Stockholms stad tilldelades ca 13,6 mnkr, varav Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd erhöll ca 1,1 mnkr.

Socialstyrelsen har begärt en redovisning av hur medlen som delades ut 2007-2011 har använts under 2011. Förvaltningen har lämnat redovisningen på den



webblankett som SCB tagit fram i samarbete med Socialstyrelsen. Se bilaga. Protokoll från stadsdelsnämnden ska vara Socialstyrelsen tillhanda senast den 30 juni 2012.

### **Förvaltningens redovisning**

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning har samverkat kring de prioriterade utvecklingsområdena.

- rehabilitering
- kost och nutrition
- demensvård
- läkemedelsgenomgångar
- det sociala arbetet
- förebyggande arbete

Målet har varit att höja kvaliteten inom de prioriterade områdena på ett varaktigt sätt. Enheten Äldrestöd har varit stadsdelens resursenhet för att driva projekt och samordna utvecklingsarbetet inom de prioriterade områdena. Samverkan har skett med landstingets primärvård, andra aktörer, andra stadsdelsförvaltningar och pensionärs- och frivilligorganisation samt internt mellan olika yrkeskategorier inom stadsdelsförvaltningen. Nätverk har bildats runt de olika projekten.

Under 2011 har medlen används främst till fördjupad kompetensutveckling. Personalens kompetens har validerats utifrån en modell med fastställda kriterier/yrkeskrav. Nedan sammanfattas utvecklingsarbetet och resultaten inom de prioriterade områdena. Se även bilaga. För varje område finns också en rapport.

#### **Rehabilitering**

I ordinarie boende ansvarar ReAgera AB (Stockholms läns landsting) för rehabiliteringsinsatserna till äldre enligt vårdavtal. Utvecklingsarbetet har inriktat sig på överslag och samarbete kring den äldre. I övrigt har insatserna haft fokus på hemtjänstpersonalens ergonomi och arbetsmiljö genom arbetsplatsnära utbildning och direkt individuell handledning som genomförts av sjukgymnast och arbetsterapeut. Ett rehabiliterande arbetssätt och fördjupad kunskap har utvecklats inom hemtjänsten.

#### **Kost och nutrition**

Ett Nutritionsprojektet har pågått sedan slutet av 2006. Utvecklingsarbetet har letts av dietist som tagit fram modeller och rutiner för att förebygga undernäring hos de äldre och utveckla måltidssituationen. Kartläggning av nattfastan på särskilda boendeformer har genomförts och åtgärder såsom "sängfösare" och justering av måltidsordningen har gjorts. Personalens kunskaper har ökat om kost/nutrition och



måltidssituationens betydelse för de äldres hälsa och välbefinnande. Kostombud finns på alla enheter.

### **Demensvård**

Målsättning är att all personal inom äldreomsorgen ska erbjudas grundläggande kunskap om demens. På vård- och omsorgsboende med demensinriktning eller demensdagverksamhet är målsättningen att personalen ska ha fördjupad kunskap. Kompetensutveckling inom demensområdet är fortsatt prioriterat.

Inom äldreomsorgens ordinarie verksamhet pågår utvecklingsarbete med att starta demensteam inom hemtjänsten under 2012. Dagverksamheten Solkatten har utökat sina öppettider och har öppet två kvällen i veckan, vilket har varit ett önskemål från anhöriga.

### **Läkemedelsgenomgångar**

Boende i särskilda boendeformer ska erbjudas optimal läkemedelsbehandling för ökad livskvalitet. Syftet med läkemedelsgenomgången är att öka kvaliteten på läkemedelsbehandlingen genom att upptäcka, åtgärda och förebygga läkemedelsrelaterade problem utifrån evidensbaserad kunskap.

Enligt avtal har patientansvarig läkare uppdraget att genomföra läkemedelsgenomgång en gång per år. Rutin för samverkan togs fram 2010 och ingår i ordinarie verksamhet och innebär att läkare, sjuksköterska och vårdpersonal (vårdtagarens kontaktman) deltar vid läkemedelsgenomgången.

### **Det sociala arbetet**

Det sociala arbetet har varit inriktat på att utveckla mötesplatser för äldre i stadsdelen i samverkan med pensionärs- och frivilligorganisationer, där aktiviteterna utformas utifrån de äldres önskemål.

Seniorhälsan, är ett verksamhetskoncept som tagits fram och som syftar till ett aktivt och hälsosamt åldrande. Verksamheten erbjuder fysiska aktiviteter, kultur, kunskaper om kost och hälsa och social samvaro. Seniorhälsan vänder sig till alla äldre i stadsdelen och finns på stadsdelens servicehus och träffpunkterna Hövdingagården och Antikträffen.

### **Förebyggande arbete**

Som ett led i det förebyggande arbetet har äldreomsorgen utvecklat informationen och tillgängligheten för äldre och anhöriga att snabbt och enkelt få svar på sina frågor. Äldre och anhöriga kan ringa ett telefonnummer för information, råd och



stöd. Telefonen är bemannad under vardagar på dagtid och utgör ett komplement till stadens gemensamma kontaktcenter Äldre Direkt.

En informationsbroschyr Äldreomsorgens A-Ö har utarbetats och skickas årligen ut till äldre i stadsdelen. År 2009 skickades materialet ut till 5 300 personer, 75 år och äldre i stadsdelen, därefter årligen till de som fyller 75 år. I samband med utskicket av informationsfoldern fick de äldre erbjudande om hembesök. Målsättningen var också från början att samordna landstingets uppdrag med hälsosamtal till alla som fyller 75 år innevarande år och kommunens uppdrag att erbjuda förebyggande hembesök till alla 75 år och äldre. Intresset för hembesök var dock lågt hos de äldre i stadsdelen. Samtidigt uppskattades informationsfoldern A-Ö.

För att nå ut med viktig information och också svara på de äldres frågor har förvaltningen genom Äldrestöd istället arrangerat större informationsträffar till vilka äldre och anhöriga inbjudits. Exempelvis "Hemtjänstmässa" med information från olika hemtjänstutförare samt teman som "Inspirationsdag för seniorer" och "Information för seniorer", där biståndshandläggare, distriktssköterska, heminstruktör för syn- och hörsel, färdtjänsthandläggare, "fixartjänsten", anhörigkonsulenter samt polis och Storstockholms brandförsvaret informerat och svarat på frågor. Informationsträffarna har annonserats i lokalpressen.

### **Förvaltningens synpunkter och förslag**

Förvaltningens bedömning är att stimulansmedlen varit viktiga och bidragit till en kvalitetsutveckling i vården och omsorgen om äldre personer. Personalens kompetens har ökat genom satsningar på kompetensutveckling inom de prioriterade områdena. Samverkan mellan huvudmännen, organisationer och andra aktörer har också utvecklats. Beviljade medel för år 2011 kan användas t.o.m. 2012 års slut. Förvaltningen har kunnat överföra ca 800 tkr t.o.m. maj 2012.

Äldrestöd omstruktureras fr.o.m. maj 2012 och verksamheterna integreras inom andra enheter, där nu utvecklingsarbetet fortsätter.

### **Bilaga**

1. Redovisning till Socialstyrelsen